

DIGIMOODUL

Digimoodul toetab uussisserändaja digipädevuse järkjärgulist arengut eesmärgiga suurendada iseseisvat ja turvalist toimetulekut Eesti digiriigis. Digimooduli sisu kohandatakse koolitusel osalejate keskmisele digipädevuse tasemele ning käsitletavate teemade ulatus ja keerukus lähtuvad sihtrühma esialgsest tasemest. Sõltumata digimooduli tasemest ja käsitletavatest teemadest on digimooduli läbivaks osaks digiturvalisuse ja digihügieeni põhimõtted, sealhulgas isikuandmete kaitse, turvaline autentimine ning teadlik käitumine digikeskkonnas.

Eeldatav maht ja vorm: digimooduli maht ja õppevorm sõltuvad digimooduli tasemest. Alg- ja kesktaseme digimoodul viiakse läbi juhendatud õppes, sealhulgas kontaktõppe või veebipõhise õppe vormis. Edasijõudnute taseme digimoodul viiakse läbi e-õppe vormis. Digimoodul on korraldatud kolmel erineval tasemel, mille maht on järgmine:

- algtaset mahuga 19 akadeemilist tundi,
- kesktaset mahuga 14 akadeemilist tundi,
- edasijõudnute taset mahuga 6 akadeemilist tundi.

Uussisserändaja osaleb **ühel digimooduli tasemel**, mille ta valib oma esialgse digipädevuse enesehinnangu alusel.

I. ALGTASEME DIGIMOODUL

Digikeskkonnaga kohanemine ja esmane digipädevus

Põhieesmärk on anda uussisserändajale esmased digipädevused ja enesekindlus digiseadmete ning Eesti digiteenuste kasutamisel.

KÄSITLETAVAD TEEMAD

<i>põhiteemad</i>	<i>põhiteemade raames käsitlevad alamteemad</i>
Digiriigi kontseptsioon ja digipädevuse alused	Eesti kui digiriik ja digiteenuste roll igapäevaelus
	Digioskuste olulisus toimetulekul
	Digimooduli eesmärk ja ülesehitus
Digiseadmed ja interneti kasutamise alused	Arvuti, nutiseadmete ja tahvelarvuti kasutamine
	Internet ja veebibrauserid
	WiFi ja ühendused
	Info otsimine ja digilahenduste kasutamine (sh otsingumootorid, tõlkerakendused ja tehisintellektil põhinevad lahendused)
Turvaline digiseadmete kasutamine	Paroolide loomise ja kasutamise põhimõtted ning mitmeastmeline autentimine
	Seadmete lukustamine, APP-ide turvalisus ja uuendamine
	Avalike võrkude kasutamise riskid

Digisuhtlus ja failihaldus	E-posti konto loomine ja kasutamine
	Manused ja rämpspost
	Failide ja kaustade loomine, salvestamine ja leidmine
Videopõhine digisuhtlus ja koostöö	Videokoosolekute platvormid
	Kontode loomine
	Koosolekuga liitumine
	Kaamera, mikrofoni ja vestluse kasutamine
Digitaalne identiteet ja e-identiteet	Isikukoodi tähendus
	E-identiteedi roll
	Digitaalse identiteedi turvalisuse põhimõtted
Autentimisvahendid ja digiallkiri	Digiallkiri ja selle õiguslik tähendus
	ID-kaart, Smart-ID ja Mobiil-ID
	PIN1, PIN2 ja PUK
Praktiline autentimine ja seadistamine	ID-kaardi tarkvara ja brauserite seadistamine
	Autentimise ja digiallkirjastamise praktiline kasutamine
Riigiportaalid ja andmed	Riigiportaal eesti.ee
	Sündmusteenus "Eestis kohanemine" ja Settle in Estonia
	Rahvastikuregistri teenused
Politsei- ja tervishoiu digiteenused	Politsei- ja Piirivalveameti e-teenused
	Hädaabi ja riigiinfotelefon
	Terviseportaal (sh perearst), digiretsept, haigusleht
Töö ja raha digikeskkonnas	Töötukassa digiteenused
	Tööotsing
	Pangakonto avamine
	Maksu- ja Tolliameti e-teenused
Sotsiaal- ja perega seotud digiteenused	Sotsiaalkindlustusameti ja kohalike omavalitsuste teenused
	Perehüvitised
	Kooli ja lasteaia digiteenused
Eluaseme ja liikumise digiteenused	Eluaseme otsinguga seotud portaalid
	Ühistranspordi (sh rongiliikluse) digiteenused
	Juhilubadega seotud e-teenused
Digivahendid ja küberturvalisus	Küberhügieen
	Levinumad pettused ja õngitsused
	Isikuandmete kaitse
	Usaldusväärsed riiklikud küberturvalisuse teabeallikad

DIGIMOODULI ALGTASEME LÄBINUD ISIKU ÜLDPÄDEVUSED:

Digimooduli algtaseme läbinud isik:

- 1) oskab kasutada arvutit, nutitelefoni või tahvelarvutit igapäevasteks digitoiminguteks ning mõistab interneti ja veebibrauserite kasutamise põhimõtteid;
- 2) oskab otsida infot digikeskkonnas ning kasutada tõlke- ja otsinguvahendeid lihtsate igapäevaste vajaduste lahendamiseks;
- 3) oskab kasutada e-posti digisuhtluseks, sh saata ja vastu võtta kirju, käsitleda manuseid ning eristada ametlikku ja mitteametlikku digisuhtlust;
- 4) oskab kasutada videokohtumiste ja -tundide platvorme (nt liituda videokoosolekuga, kasutada kaamerat ja mikrofoni ning osaleda vestluses);
- 5) oskab luua, salvestada ja hallata faile ning kaustu oma seadmes;
- 6) mõistab isikukoodi ja digitaalse identiteedi rolli Eesti digiriigis;
- 7) oskab kasutada e-identiteeti ning autentida ja digiallkirjastada lihtsamaid toiminguid ID-kaardi, Smart-ID või Mobiil-ID abil;
- 8) oskab kasutada algtasemel Eesti peamisi e-teenuseid, sh riigiportaali, rahvastikuregistri, Politsei- ja Piirivalveameti ning terviseportaali teenuseid;
- 9) oskab teha esmaseid digitoiminguid töö, raha ja igapäevaelu korraldamisel, sh kasutada Töötukassa digiteenuseid ning pangandusega seotud e-teenuseid;
- 10) oskab kasutada digiteenuseid, mis on seotud pere, hariduse, eluaseme ja liikumisega;
- 11) järgib digiturvalisuse ja digihügieeni põhimõtteid, sh oskab kaitsta oma paroole ja seadmeid, kasutada mitmeastmelist autentimist, eristada levinumaid digipettusi ning tegutseda kahtlaste olukordade korral;
- 12) teab, kust leida usaldusväärset abi ja teavet digiprobleemide ning küberturvalisuse küsimustes.

II. KESKTASEME DIGIMOODUL

Igapäevaste e-teenuste iseseisev kasutamine

Põhieesmärk on arendada uussisserändaja oskust kasutada iseseisvalt Eesti digiteenuseid igapäevaste eluliste olukordade lahendamisel ning suurendada kindlustunnet digikeskkonnas toimetulekul.

KÄSITLETAVAD TEEMAD

<i>põhiteemad</i>	<i>põhiteemade raames käsitlevad alamteemad</i>
Digiriigi toimimise loogika	Eesti digiriigi toimimise põhimõtted
	Digiteenuste omavaheline seotus
	Riigi ja isiku vaheline digitaalne suhtlus
Digitaalne identiteet igapäevases kasutuses	ID-kaardi, Smart-ID ja Mobiil-ID teadlik kasutamine
	Autentimise ja digiallkirjastamise eristamine
	Digitaalse identiteedi kasutamine arvutis ja nutiseadmes
Turvaline e-teenuste kasutamine	Levinumad vead ja eksitused e-teenuste kasutamisel
	Autentimise ja digiallkirjastamisega seotud riskid
	Digiturvalisuse põhimõtted igapäevases asjaajamises

Tervishoiu digiteenused	Terviseportaal ja selle roll
	Perearst, digiresept, haigusleht
	Terviseportaalil kuvatava terviseinfo lugemine ja mõistmine
Töö, õppimise ja ametliku suhtluse digiteenused	Töötukassa digiteenused ja tööotsing
	Töötuna arvelevõtmine ja teenuste kasutamine
	Ametlikud teated, tähtajad ja vastamise kohustus
	Settle in Estonia roll töö- ja keele õppeinfo leidmisel
Pere ja kohaliku omavalitsuse digiteenused	Kohaliku omavalitsuse ja Sotsiaalkindlustusameti teenused
	Perehüvitised ja lastega seotud digiteenused
	Kooli- ja lasteaiakoha taotlemise üldpõhimõtted
Eluaseme ja liikumise digiteenused	Eluaseme otsing ja suhtlus portaalides
	Transpordi ja liikumise digiteenused
	Juhilubade ja sõidukitega seotud e-teenused
Infootsing ja ametlik digisuhtlus	Usaldusväärse teabe leidmine ja hindamine
	Ametliku ja mitteametliku info eristamine
	Digisuhtlus riigi ja teenusepakkujatega
Küberturvalisus igapäevaelus	Kõberhügieen
	Eluliste olukordadega seotud pettused
	Isikuandmete teadlik jagamine
	Käitumine kahtluste ja probleemide korral

DIGIMOODULI KESKTASEME LÄBINUD ISIKU ÜLDPÄDEVUSED

Digimooduli kesktaseme läbinud isik:

- 1) mõistab Eesti digiriigi toimimise loogikat ning oskab orienteeruda riigi digiteenuste süsteemis;
- 2) oskab kasutada teadlikult digitaalset identiteeti ning eristada autentimist ja digiallkirjastamist igapäevastes olukordades;
- 3) oskab kasutada iseseisvalt peamisi Eesti e-teenuseid, sealhulgas tervishoiu-, töö-, pere-, eluaseme- ja liikumisega seotud teenuseid igapäevaelu korraldamisel;
- 4) oskab suhelda digitaalselt riigiasutuste ja teenusepakkujatega ning mõistab ametlike teadete ja tähtaegade tähendust;
- 5) oskab kasutada tervishoiu, sotsiaalteenuste ja kohaliku omavalitsuse digiteenuseid eluliste olukordade lahendamiseks;
- 6) oskab leida, hinnata ja kasutada usaldusväärset teavet digikeskkonnas;
- 7) oskab lahendada tavapäraseid probleeme e-teenuste kasutamisel ning teab, kust vajaduse korral abi otsida;
- 8) järgib digiturvalisuse ja digihügieeni põhimõtteid ning oskab vältida levinumaid pettusi igapäevaelus.

III. EDASIJÕUDNUTE DIGIMOODUL

Digielu teadlik juhtimine ja edasijõudnud digipädevus

Põhieesmärk on anda digipädevale uussisserändajale ülevaade Eestist kui digiriigist ja süvendada tema oskust kasutada Eesti digikeskkonda teadlikult, turvaliselt ja tõhusalt, lahendada keerukamaid elulisi olukordi digiteenuste abil ning juhtida oma digikäitumist vastutustundlikult.

KÄSITLETAVAD TEEMAD

<i>põhiteemad</i>	<i>põhiteemade raames käsitlevad alamteemad</i>
Eesti digiriik süvatasandil	Eesti digiriigi areng ja toimimispõhimõtted
	Andmete kasutamise ja korduvkasutuse loogika
	Riigi andmekogud ja nende roll teenuste pakkumisel
Digitaalne identiteet ja õiguslik vastutus	ID-kaardi, Smart-ID ja Mobiil-ID kasutamine keerukamates olukordades
	Autentimise ja digiallkirjastamise õiguslik tähendus
	Digitehingutega seotud vastutus ja levinumad eksitused
Riigi põhiandmed ja ametlik digisuhtlus	Isikuandmete vaatamine ja haldamine riiklikes portaalides (sh eesti.ee ja Settle in Estonia)
	Rahvastikuregistri andmed ja nende mõju teenustele
	Riigi teavitused, tähtajad ja vastamise kohustus
Tervise ja tööga seotud digiteenused	Tervishoiuteenuste kasutamine keerukamates olukordades
	Töötukassa ja tööeluga seotud digiteenused
	Maksustamise ja ametliku asjaajamise digiteenused
Raha ja maksud digikeskkonnas	Panganduse ja makseteenuste teadlik kasutamine
	Maksu- ja Tolliameti e-teenused ja ametlik kirjavahetus
	Levinumad vead ja riskid rahaasjade digitaalsel ajamisel
Pere-, eluaseme- ja liikumise digiteenused	Pere ja lastega seotud digiteenused
	Eluaseme ja elukorraldusega seotud e-teenused
	Liikumise, juhilubade ja sõidukitega seotud digiteenused
Digitaalsed tööriistad ja digikäitumine	Digivahendite teadlik ja eesmärgipärane kasutamine
	Tehisintellektil põhinevad tööriistad igapäevaelus
	Digijälje ja digikäitumise teadlik juhtimine
Küberturvalisus ja riskide ennetamine	Küberhügieen
	Keerukamad pettused ja ohud digikeskkonnas
	Isikuandmete ja digitaalse vara kaitse
	Käitumine turvaintsidentide ja rikkumiste korral

DIGIMOODULI EDASIJÕUDNUTE TASEME LÄBINUD ISIKU ÜLDPÄDEVUSED

Digimooduli edasijõudnute taseme läbinud isik:

- 1) mõistab Eesti digiriigi toimimist süvatasandil ning oskab hinnata andmete ja digiteenuste omavahelist seotust;
- 2) oskab kasutada digitaalset identiteeti ja digiallkirja teadlikult ning mõistab nendega seotud õiguslikku vastutust;
- 3) oskab iseseisvalt lahendada keerukamaid elulisi olukordi Eesti e-teenuste abil, sh töö, tervise, pere ja rahaasjade korraldamisel;
- 4) oskab hallata ja kontrollida oma isikuandmeid riiklikes infosüsteemides ning mõistab nende mõju teenuste kasutamisele;
- 5) oskab kasutada Maksu- ja Tolliameti, Töötukassa ja teiste asutuste digiteenuseid ametlikuks asjaajamiseks;
- 6) oskab kasutada digitaalseid tööriistu, sh tehisintellektil põhinevaid lahendusi, eesmärgipäraselt ja vastutustundlikult;
- 7) juhib teadlikult oma digikäitumist ja digijälge;
- 8) oskab ennetada küberturvalisuse riske ning tegutseda turvaintsidentide või kahtlaste olukordade korral;
- 9) on valmis liikuma digipädevuse arendamisel edasi iseseisva ja pideva õppimise suunas.